

1. De ce tip de protecție jurisdicțională pot beneficia în țara dumneavoastră dacă sunt victimă a unor încălcări ale drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor? Această protecție include acordarea de compensații?

Protecția jurisdicțională împotriva încălcărilor drepturilor omului este consacrată în Convenția europeană a drepturilor omului, în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în Constituția Regatului Danemarcei (*Danmarks Riges Grundlov*). Nu se face nicio distincție între încălcările drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor și cele care nu sunt legate de astfel de activități.

Convenția europeană a drepturilor omului

Convenția europeană a drepturilor omului a fost transpusă în dreptul danez prin Legea nr. 285 din 29 aprilie 1992. În conformitate cu jurisprudența daneză, autoritățile publice pot fi trase la răspundere și obligate să plătească despăgubiri pentru orice încălcare a Convenției europene a drepturilor omului în ceea ce privește daune financiare și nefinanciare. Această răspundere este obiectivă în conformitate cu jurisprudența daneză, aplicându-se, de asemenea, principiile generale ale legislației daneze cu privire la acordarea de despăgubiri.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Toate autoritățile daneze trebuie să respecte Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene atunci când pun în aplicare dreptul Uniunii. De asemenea, instanțele daneze trebuie să asigure accesul necesar la justiție pentru a salvagarda protecția eficace a drepturilor în domeniile care fac obiectul dreptului Uniunii. Printre acestea se numără Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Constituția Regatului Danemarcei (*Danmarks Riges Grundlov*)

Capitolele VII și VIII din Constituția Danemarcei (*Danmarks Riges Grundlov*) prevăd o serie de libertăți și drepturi ale omului. Libertățile personale includ protejarea libertății personale (articolul 71), locuința și viața privată (articolul 72), dreptul de proprietate (articolul 73), libertatea religioasă și dreptul la nediscriminare (articolele 67, 68 și 70). Libertățile politice se referă la libertatea de exprimare (articolul 77), libertatea de asociere (articolul 78) și libertatea de întrunire (articolul 79). Constituția include, de asemenea, un drept de acces gratuit și egal la comerț (articolul 74), dreptul la asistență publică (articolul 75) și dreptul la educație elementară gratuită și libertatea de alegere a școlii (articolul 76).

Articolul 73 din constituție stabilește baza juridică pentru dreptul la despăgubirea integrală în caz de expropriere, care se plătește în raport cu pierderea financiară suferită ca urmare a exproprierii.

2. Există norme specifice privind gravele încălcări ale drepturilor omului? Normele respective se aplică infracțiunilor împotriva mediului sau formelor grave de exploatare a forței de muncă?

Nu există norme specifice pentru încălcările grave ale drepturilor omului, nici pe plan național, nici pe plan internațional. Totuși, principiul proporționalității joacă un rol în evaluarea încălcărilor drepturilor omului, inclusiv gravitatea unei încălcări. Protecția jurisdicțională împotriva încălcărilor drepturilor omului este consacrată în Convenția europeană a drepturilor omului, în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și în Constituția Regatului Danemarcei (*Danmarks Riges Grundlov*).

3. Sunt victimă a unei încălcări a drepturilor omului care este consecința activităților unei corporații transnaționale europene și a fost comisă în afara Uniunii Europene. Am acces la instanțele din țara dumneavoastră dacă nu sunt cetățean al UE sau nu locuiesc în UE? Ce condiții trebuie să îndeplinesc pentru a denunța încălcarea drepturilor mele? Unde pot găsi eventuale informații suplimentare?

În esență, toate persoanele fizice din Danemarca pot sesiza instanțele naționale. Acest lucru se aplică atât cetățenilor UE, cât și cetățenilor din afara UE. Mai multe informații cu privire la orientări pentru sesizarea instanțelor sunt disponibile pe site-ul web <http://www.domstol.dk/>.

4. Instituția Avocatului Poporului/Ombudsmanului, organismele de promovare a egalității sau instituțiile naționale de apărare a drepturilor omului pot sprijini victimele încălcărilor drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor și comise de corporații transnaționale europene în afara Uniunii Europene? Pot aceste organisme să desfășoare investigații cu privire la cazul meu dacă nu sunt cetățean al UE sau nu locuiesc în UE? Există în țara dumneavoastră și alte servicii publice (cum ar fi Inspecția Muncii sau Agenția de Protecție a Mediului) abilitate să desfășoare investigații cu privire la cazul meu? Unde pot găsi informații cu privire la drepturile mele?

Institutul național pentru drepturile omului din Danemarca (*Institut for Menneskerettigheder*) are scopul de a promova și proteja drepturile omului, inclusiv – printre altele – de a consilia parlamentul danez (*Folketinget*), guvernul danez, alte autorități publice și părțile interesate private cu privire la drepturile omului, precum și să gestioneze informațiile cu privire la drepturile omului. De asemenea, Institutul pentru drepturile omului din Danemarca poate ajuta victimele discriminării în ceea ce privește prelucrarea recursurilor lor cu privire la discriminare, ținând seama în mod corespunzător de drepturile victimelor, ale asociațiilor, ale organizațiilor și ale altor persoane juridice.

Avocatul Poporului/Ombudsmanul din parlamentul danez se ocupă, în principal, numai de plângerile cu privire la administrația publică.

În Danemarca există mecanisme separate pentru procesarea cazurilor cu privire la încălcări ale drepturilor omului legate de activitatea întreprinderilor, care includ instanțele daneze, Curtea pentru litigii de muncă (*arbejdsretten*), Consiliul național pentru accidente de muncă (*Arbejdsskade styrelsen*), Consiliul pentru egalitatea de tratament (*Ligebehandlingsnævnet*), Instituția de mediere și tratare a plângerilor pentru o conduită responsabilă a întreprinderilor (*Mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd*) (MKI) și altele. Pe piața muncii, părțile implicate în cauze care pot fi relevante pentru drepturile omului pot recurge, uneori, la o conciliere confidențială.

5. Țara dumneavoastră impune corporațiilor transnaționale europene obligația de a institui mecanisme de tratare a plângerilor sau de a propune servicii de mediere pentru încălcările care sunt consecința activităților comerciale desfășurate de respectivele corporații? Aceste obligații se aplică și încălcărilor care au avut loc în afara Uniunii Europene? Cine este responsabil cu monitorizarea acestor activități în țara dumneavoastră? Sunt disponibile rapoarte publice care oferă informații cu privire la funcționarea sistemului?

În temeiul dreptului danez, corporațiile transnaționale europene nu au obligația de a institui mecanisme de tratare a plângerilor sau de a propune servicii de mediere pentru încălcările care sunt consecința activităților comerciale desfășurate de respectivele corporații.

Danemarca a instituit prin lege Instituția de mediere și tratare a plângerilor pentru o conduită responsabilă a întreprinderilor (MKI), care acționează pentru a crea un cadru de mediere, dialog și soluționare a conflictelor.

MKI este punctul de contact național al Danemarcei în cadrul OCDE și are sarcina de a trata plângerile cu privire la o potențială conduită iresponsabilă, printre altele, a întreprinderilor daneze din Danemarca și din străinătate, de exemplu, prin relațiile de afaceri ale unei întreprinderi, precum și de a oferi

mediere părții prejudiciate și pârâtului. MKI tratează plângerile și poate oferi mediere în cazurile care au legătură cu încălcări ale Orientărilor OCDE pentru societățile multinaționale, inclusiv în cazuri legate de drepturile omului, de drepturile lucrătorilor, de standardele internaționale de mediu și de corupție. MKI publică rapoarte anuale cu privire la activitatea sa, inclusiv cu privire la plângerile pe care le-a tratat și la eventualele proceduri de mediere. Atunci când tratează o plângere, MKI poate emite, de asemenea, declarații publice care ar putea, de exemplu, să includă critici la adresa conduitei unei întreprinderi. MKI este o instituție independentă care are competența de a examina cazuri din proprie inițiativă, dar nu supraveghează activitățile întreprinderilor daneze.

6. Beneficiez de drepturi specifice dacă sunt o victimă vulnerabilă care urmărește să obțină măsuri reparatorii pentru încălcări ale drepturilor omului legate de activitățile întreprinderilor? Pot avea acces la asistență judiciară și în ce condiții? Ce cheltuieli vor fi acoperite de asistența judiciară? Am acces la asistență judiciară în aceleași condiții dacă nu sunt cetățean al UE și nu locuiesc în UE?

Persoanele care sunt victime ale unei încălcări a drepturilor omului legate de activitatea întreprinderilor nu au drepturi specifice (a se vedea întrebarea 1). În Danemarca există două categorii de asistență judiciară finanțată de stat: procedura gratuită [*fri proces*] și asistența judiciară publică [*offentlig retshjælp*]. Asistența judiciară nu este condiționată de cerința de a fi cetățean danez sau cetățean al UE.

Procedura gratuită

Dacă cererea solicitantului pentru o procedură gratuită este aprobată, toate costurile suportate de solicitant vor fi acoperite de stat. Rezultă, printre altele, că una dintre condițiile pentru procedura gratuită este aceea ca venitul solicitantului să nu depășească limita de venit stabilită la articolul 325 alineatele (3)-(5) din Legea privind administrarea justiției (*retsplejeloven*) și ca solicitantul să nu fie titular al unei polițe de asigurare pentru asistență judiciară sau al unei alte polițe de asigurare care acoperă costurile cauzei. Limitele de venit sunt mărite în fiecare an; a se vedea articolul 328 alineatul (2) din Legea privind administrarea justiției (*retsplejeloven*). Prin urmare, în 2019, venitul unui solicitant individual nu poate să depășească 329 000 DKK; pentru solicitanții care sunt parte a unui cuplu, venitul total al cuplului nu poate să depășească 418 000 DKK.

În plus, o altă condiție este ca solicitantul să aibă, în principal, motive rezonabile de a urmări cauza în justiție; a se vedea articolul 328 alineatul (2) din Legea privind administrarea justiției (*retsplejeloven*).

Cu toate acestea, articolul 327 din Legea privind administrarea justiției (*retsplejeloven*) enumeră o serie de tipuri speciale de cauze în care nu există nicio condiție ca solicitantul să aibă un motiv rezonabil pentru a urmări cauza în justiție. În astfel de cazuri, procedura gratuită trebuie să fie acordată ori de câte ori solicitantul îndeplinește condițiile financiare stabilite la articolul 325. Totuși, acest lucru nu va însemna în mod obligatoriu că solicitantul va avea câștig de cauză; a se vedea articolul 327 alineatul (4).

Asistența judiciară publică

Există trei etape în asistența judiciară; a se vedea articolul 323 din Legea privind administrarea justiției (*retsplejeloven*) și Ordinul executiv (*bekendtgørelse*) nr. 1503 din 18 decembrie 2019 privind asistența judiciară publică furnizată de un avocat. Orice persoană are dreptul la consiliere verbală de bază (și gratuită) cu privire la chestiuni juridice care sunt importante pentru un litigiu și cu privire la opțiunile practice și financiare pentru urmărirea unei cauze în justiție (prima etapă).

Persoanele care îndeplinesc condițiile financiare pentru o procedură gratuită au dreptul, de asemenea, la asistență judiciară gratuită sub formă de consultanță și de redactare a cererilor scrise individuale, inclusiv a cererii pentru o procedură gratuită etc. (etapa a doua). În cazul unui litigiu în care se consideră că există posibilitatea ca acea cauză să fie soluționată prin conciliere, cu asistența suplimentară a unui avocat, persoana respectivă are dreptul, de asemenea, la asistență judiciară gratuită acordată de un avocat (etapa a treia).

În 2019, taxa pentru asistența judiciară acordată de un avocat în etapa a doua a fost de 1 040 DKK (TVA inclus). Statul plătește 75 % din acest cuantum, dar solicitantul asistenței judiciare plătește restul. Taxa pentru asistența judiciară acordată de un avocat în etapa a treia este de 2 390 DKK (TVA inclus). Statul și solicitantul asistenței judiciare plătesc fiecare jumătate. Totuși, în cazul unei cereri pentru o procedură gratuită statul plătește taxa integrală pentru asistență judiciară.

Cu toate acestea, în principal, nu se pot solicita subvenții din partea statului pentru asistența judiciară în etapele a doua și a treia dacă este clar de la început că speța nu poate fi tratată în limitele cuantumului de 1 040 DKK, respectiv de 2 390 DKK. În plus, o subvenție din fondurile statului pentru asistență judiciară în etapele a doua și a treia include numai taxele care nu sunt acoperite de o poliță de asigurare pentru asistență judiciară sau de un alt tip de poliță de asigurare.

Ultima actualizare: 28/12/2020

Versiunea în limba națională a acestei pagini este gestionată de statul membru respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Comisia Europeană declină orice responsabilitate privind informațiile sau datele conținute sau la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.